

VALSTYBINĖ
DUOMENŲ
APSAUGOS
INSPEKCIJA

VDI praktika nagrinėjant skundus sveikatos priežiūros sirtyje

2025-05-29

Vaida Petkevičienė
VDI Priežiūros skyriaus
vyriausioji specialistė

- **VDAI** – Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija
- **BDAR, Reglamentas** – 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas)
- **ADTAĮ** – Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymas
- **Duomenų valdytojas** - fizinis arba juridinis asmuo, valdžios institucija, agentūra ar kita įstaiga, kuris vienas ar drauge su kitais nustato duomenų tvarkymo tikslus ir priemones <...>
- **E. sveikata** - Elektroninės sveikatos paslaugų ir bendradarbiavimo infrastruktūros informacinė sistema
- **ADSP** - asmens duomenų saugumo pažeidimas

SPRENDIMAS DĖL ASMENS DUOMENŲ TVARKYMO SVEIKATOS PRIEŽIŪROS ĮSTAIGOJE, DARANT GARSO ĮRAŠUS, TEISĖTUMO

- VDAI gautas fizinio asmens (toliau – pareiškėjas) skundas dėl sveikatos priežiūros paslaugas teikiančioje įstaigoje (toliau – įstaiga) daromų slaptų garso įrašų, teikiant odontologo konsultacijas ir estetinio plombavimo paslaugas.
- Apie garso įrašymą pareiškėjas nebuvo įspėtas.

- Įstaiga nurodė, kad garso duomenis tvarko siekiant užtikrinti aukštus sveikatos priežiūros ir vaistų arba medicininių priemonių kokybės ir saugos standartus (9 str. 2 d. i p.),
- kad renka ir tvarko sveikatos duomenis (garso įrašus) siekiant užtikrinti teikiamų paslaugų kokybę, galimam ginčų sprendimui dėl paslaugų teikimo ir dėl saugumo.

VDAI nagrinėjamu atveju nustatė, kad pareiškėjui pasirašant Įstaigos Taisykles, nebuvo sudaryta galimybė nesutikti su garso įrašų darymu (jam nebuvo duotas realus pasirinkimas) - nuostata dėl garso įrašų darymo nėra niekaip išskirta iš kitų Taisyklių sąlygų, priešingai, yra neatskiriama Taisyklių dalis.

Vien tai, kad pareiškėjas pasirašė Taisykles nereiškia, kad sutikimą dėl asmens duomenų tvarkymo (garso įrašų darymo) davė laisva valia.

Todėl VDAI sprendė, kad pareiškėjo asmens duomenų tvarkymas (garso įrašų darymas) nagrinėjamu atveju negali būti grindžiamas sutikimu (BDAR 6 str. 1 d. a p. ir 9 str. 2 d. 1 p.).

- Įstaiga nurodė, kad asmens duomenis tvarko (įrašo garsą), siekiant pareikšti, vykdyti arba apginti teisinius reikalavimus.
- Pateikė pavyzdžius, kuomet garso įrašymas padėjo išspręsti kilusias konfliktines situacijas, nurodė, kad yra ypač svarbu įrašinėti pokalbius procedūros metu, nes raštu tiksliai aprašyti ir gauti paciento parašus po kiekvieno teiginio bei paaiškinimo gydymo metu neįmanoma.

- Sprendime VDAI pažymėjo, kad duomenų tvarkymas būtų teisėtas remiantis minėtu BDAR punktu, teisinis reikalavimas turi būti tikras ir realus, o ne menamas.
- Vien tai, kad tarp gydytojo ir paciento **teoriškai gali kilti konfliktinė situacija**, nesutarimas pvz., dėl atliktų paslaugų kokybės, **nereiškia**, kad gali būti nuolat įrašomas garsas.
- Todėl VDAI sprendė, jog pareiškėjo asmens duomenų tvarkymas (garso įrašų darymas) nagrinėjamu atveju negali būti grindžiamas ir BDAR 9 str. 2 d. f p. nurodyta asmens duomenų tvarkymo sąlyga.

Taip pat VDAI, atsižvelgdama į Įstaigos paaiškinimus, sprendė:

- tam, jog Įstaiga galėtų teikti medicininės paslaugas ir nustatyti medicininės diagnozes neabejotinai nėra būtina daryti garso įrašus;
- Įstaiga nenurodė dėl kokių viešojo intereso priežasčių visuomenės sveikatos srityje Įstaigai yra būtina gydytojų kabinetuose konsultacijų ir procedūrų metu daryti garso įrašus;
- vien tai, kad garso įrašai galimai gali padėti nustatyti tam tikrus faktus (pokalbių detales) nereiškia, kad tokiu būdu yra įgyvendinamas viešasis interesas visuomenės sveikatos srityje.

Todėl VDAI sprendė, jog pareiškėjo asmens duomenų tvarkymas (garso įrašų darymas) nagrinėjamu atveju negali būti grindžiamas nė viena BDAR 6 str. 1 d. ir 9 str. 2 d. įtvirtinta asmens duomenų teisėto tvarkymo sąlyga, todėl vykdomas garso įrašų darymas odontologiniuose kabinetuose neatitinka teisėtumo principo.

Įvertinusi nustatytus skundžiamo asmens pažeidimus, t. y. kad skundžiamo asmens vykdomas garso įrašymas odontologiniuose kabinetuose atliekamas neįrodžius esant bent vienai teisėto asmens duomenų tvarkymo sąlygai, VDAI nusprendė Įstaigos atžvilgiu pradėti administracinės baudos skyrimo procedūrą. Įstaigai skirta 6 000 EUR bauda.

SPRENDIMAS DĖL PACIENTO ASMENS DUOMENŲ RINKIMO E. SVEIKATOJE

- VDAI gautas fizinio asmens (toliau – pareiškėja) skundas dėl galimai neteisėto asmens duomenų rinkimo iš E. sveikatos.
- Pareiškėja skunde nurodė, kad prisijungusi prie E. sveikatos pastebėjo, kad klinikos darbuotoja (toliau – skundžiamas asmuo) ne kartą tikrino pareiškėjos duomenis šioje sistemoje.

- Skundžiamas asmuo atsakyme VDAI nurodė, kad į kliniką atvyko moteris, turinti panašią pavardę į pareiškėjos, darytis tyrimo, todėl skundžiamas asmuo norėjo peržiūrėti, kokie buvo šio tyrimo rezultatai. Skundžiamas asmuo nurodė, kad tai jo klaida, kad tikrino duomenis ne vieną kartą bei negalėjo paaiškinti, kodėl taip padarė.
- Klinika VDAI nurodė, kad skundžiamas asmuo dirbo klinikos padalinio vadovu bei yra supažindintas su asmens duomenų apsaugos taisyklėmis. Klinika nurodė, kad skundžiamas asmuo buvo prisijungęs prie E. sveikatos ir žiūrėjo pareiškėjos, kuri nėra klinikos pacientė ar lankytoja, duomenis.

- Skundo tyrimo metu buvo nustatyta, kad skundžiamas asmuo, pasinaudodamas jam suteiktomis prieigos teisėmis, asmeniniais, su darbo funkcijomis nesusijusiais, tikslais susipažino su pareiškėjos sveikatos duomenimis, kurie jam **nebuvo būtini jo darbinėms funkcijoms vykdyti**.
- VDAI padarė išvadą, kad savo veiksmais skundžiamas asmuo **siekė išskirtinai savo asmeninių tikslų**, t. y. savo smalsumo patenkinimo. Be kita ko, klinika nurodė, kad skundžiamam asmeniui nebuvo suteikti įgaliojimai tvarkyti pareiškėjos duomenų.

- VDAI taip pat konstatavo, kad skundžiamas asmuo minėtą informaciją peržiūrėjo (tvarkė) pasinaudodamas tik tarnybinėmis funkcijomis atlikti jai suteikta paskyra, **neturint tam objektyvaus tarnybinio būtinumo**.
- VDAI padarė išvadą, kad skundžiamas asmuo, kaip duomenų valdytojas, tvarkė pareiškėjos sveikatos duomenis neturėdamas tam sutikimo ir (ar) kitos BDAR 6 str. 1 d. bei BDAR 9 str. 2 d. nustatytos teisėto tvarkymo sąlygos, todėl pareiškėjos skundas pripažintas pagrįstu, o skundžiamam asmeniui pareikštas papeikimas.

SPRENDIMAS DĖL PACIENTO ASMENS DUOMENŲ RINKIMO E. SVEIKATOJE 2

- VDAI gavo skundą, kuriame pareiškėja nurodė, kad poliklinikos gydytoja galimai neteisėtai E. Sveikatoje tikrino (peržiūrėjo) pareiškėjos nepilnamečio sūnaus sveikatos duomenis.
- Skundžiamas asmuo atsakyme nurodė, kad skundžiamas asmuo prie pareiškėjos sūnaus E. sveikatoje tvarkomų asmens duomenų prisijungė per klaidą, vykdant jai tenkančias darbo funkcijas. Supratusi klaidą, gydytoja nuo pareiškėjos sūnaus elektroninės sveikatos istorijos E. sveikata sistemoje iškart atsijungė ir daugiau jokių veiksmų, susijusių su pareiškėjos sūnaus asmens duomenimis neatliko.

- VDAI sprendime pažymėjo, kad gydytoja neteisėtai prie pareiškėjos sūnaus E. sveikatos paskyros prisijungė **vykdydama jai tenkančias darbo funkcijas**.
- Nagrinėjamu atveju gydytoja pareiškėjos sūnaus duomenis E. sveikatoje **peržiūrėjo per klaidą**, nebuvo nustatyta, kad gydytojos veiksmai būtų sukėlę didesnes neigiamas pasekmes pareiškėjai ir / arba jos sūnui.
- Esant nurodytoms aplinkybėms, VDAI sprendė, kad **pažeidimo pripažinimas šiuo atveju yra pakankama priemonė** pareiškėjos pažeistai teisei apginti, o kitų poveikio priemonių taikymas šiuo atveju neatitiktų proporcingumo principo.

SPRENDIMAS DĖL ASMENS DUOMENŲ ATSKLEIDIMO

- Skunde Pareiškėja nurodė, kad klinikoje jai buvo atlikta profesionali burnos higiena, kurią atliko praktikantė su dėstytojos gydytojos priežiūra.
- Dėl nekokybiškai atliktos paslaugos, Pareiškėja klinikos internetiniame puslapyje paliko anoniminį ir matomą tik darbuotojams neigiamą atsiliepimą apie atliktą procedūrą.

- Pareiškėjos teigimu, praktikančė, neteisėtai naudodamasi klinikos informacinės sistemos vidiniais duomenimis, tyčia ir be pareiškėjos sutikimo trumpąja SMS žinute paviešino trečiajai šaliai pareiškėjos atsiliepimą identifikuo dama pareiškėjos tapatybę (vardą, pavardę bei duomenis apie sveikatą (apie atliktą procedūrą ir kitas aplinkybes).

- Klinika atsakyme Inspekcijai nurodė, kad gavus pareiškėjos skundą, klinika atliko galimo ADSP vidinį tyrimą.
- Taip pat klinika nurodė, kad siekdama įvertinti neigiamo atsiliepimo pagrįstumą ir atitinkamai koreguoti veiklą, perdavė anoniminių atsiliepimų susipažinti gydytojais, kurios priežiūroje paslaugas teikė praktikantė, ir pačiai praktikantei. Anoniminiame pareiškėjos atsiliepime buvo pateikta informacija, kuri leido identifikuoti pacientą.

- Išnagrinėjus, buvo nuspręsta, kad gydymas atliktas tinkamai, anoniminis atsiliepimas yra nepagrįstas, todėl jokių kitų priemonių nebuvo imtasi.
- Pažymima, kad išnagrinėjus skunde esančią informaciją, praktikantės paaiškinimą klinika nustatė, kad praktikantė veikė kaip atskiras duomenų valdytojas, kadangi pati nustatė duomenų tvarkymo tikslus ir priemones.

Dėl klinikos veiksmų

- Pareiškėja skunde nurodė, kad klinika nesiėmė veiksmų, kad pareiškėjos asmens duomenys būtų tvarkomi saugiai ir konfidencialiai, t. y., klinika perdavė atsiliepimą praktikantei. Atitinkamai, turi būti vertinamas klinikos neveikimas, galimai neužtikrinant pareiškėjos asmens duomenų konfidencialumo bei saugumo.
- Įvertinusi nagrinėjamą situaciją, VDAI padarė išvadą, kad pareiškėjos asmens duomenų atskleidimas trečiajam asmeniui patenka į ADSP apibrėžimą, atitinkamai klinikai, kaip duomenų valdytojai, taikytinos BDAR nuostatos, reglamentuojančios ADSP valdymą.

- VDAI nesutiko su klinikos teiginiu, kad ji neprivalėjo supažindinti praktikančės su asmens duomenų tvarkymo taisyklėmis, kadangi praktikančė nebuvo klinikos darbuotoja.
- VDAI nurodė, kad **klinika**, siekdama tinkamai įgyvendinti BDAR 32 straipsnio 4 dalies nuostatas, **privalėjo tinkamai supažindinti praktikančę su asmens duomenų apsaugą reglamentuojančiomis taisyklėmis**, o taip pat jos atžvilgiu turėjo būti taikomos ir kitos organizacinės ir techninės saugumo priemonės.

- Klinika su praktikanke pasirašė Konfidencialumo susitarimą, kuriuo praktikantė, be kita ko, įsipareigojo nenaudoti klinikos pacientų informacijos nei savo, nei bet kokių trečiųjų asmenų naudai, neatskleisti tokios informacijos kitiems asmenims, tačiau ji nebuvo supažindinta su kitais klinikos patvirtintais asmens duomenų tvarkymą, saugumą reglamentuojančiais teisės aktais.
- Kartu pažymėta, kad klinikai pačiai klaidingai vertinant, kad praktikantė neveikia jos vardu, nebuvo užtikrintos ir kitos pakankamos, duomenų saugumą užtikrinančios priemonės.

- VDAI sprendė, kad **klinika nesiėmė pakankamų organizacinių priemonių** tinkamam asmens duomenų saugumui užtikrinti, tuo pažeidžiant BDAR 32 str. 1 d. b p. ir 4 d. nuostatas. Skundas pripažintas pagrįstu, klinikai skirtas papeikimas ir teiktas nurodymas supažindinti klinikoje praktiką atliekančius asmenis, tvarkančius pacientų asmens duomenis, su klinikos vidaus teisės aktais, reglamentuojančiais asmens duomenų tvarkymą.

Dėl praktikantės veiksmų

- Remiantis skundo medžiaga, praktikantė pareiškėjos asmens duomenis atskleidė trečiajam asmeniui asmeniniais tikslais – siekiant pranešti trečiajam asmeniui, kuris yra praktikantės šeimos draugas, apie pareiškėjos elgesį.
- Praktikantės nurodyti trumposios SMS žinutės siuntimo tikslai patvirtino, kad **pareiškėjos asmens duomenys buvo tvarkomi asmeniniais tikslais**, nesusijusiais su klinika.

- VDAI nustatē, kad praktiktās veiksmai priskirtini BDAR 2 str. 2 d. c p. numatytai išimčiai, kai duomenis tvarko fizinis asmuo užsiimdamas išimtinais asmenine / namų ūkio veikla, todėl skundo nagrinėjimas šioje dalyje nutrauktas.

Dėl kitų skundžiamų asmenų

- Pareiškėja skunde nurodė daugiau skundžiamų asmenų, tačiau VDAI šių asmenų neveikimo (nesupažindinimo su taisyklėmis) atskirai nevertino.
- Svarbu pažymėti, kad **nors** VDAI ir nevertino šių asmenų veiksmų (neveikimo) **nevertino** duomenų apsaugos pažeidimo prasme, tačiau tai **nereiškia, kad pažeidimas nebuvo įvykdytas**. Duomenų valdytojas (šiuo atveju klinika) privalo įvertinti savo darbuotojų elgesį ir jei būtina, šie asmenys **turi atsakyti drausmine tvarka**.
- [\(2025-02-19 sprendimas Nr. 3R-177 \(2.13-1.E\)\)](#)

KITA AKTUALI INFORMACIJA

- Kiekvienas duomenų subjekto, manantis, kad jo teisės buvo pažeistos, turi teisę kreiptis su skundu į VDAI jas ginti.
- VDAI **praktika** – būtina išsigryninti skundo dalyką. Pareiškėjai **turi įdėti pastangų** teikdami skundą, t. y. pateikti ADTAĮ 24 str. 5 d. nurodytus reikalavimus atitinkantį skundą, aiškiai nurodyti skundo dalyką, aplinkybes ir pateikti jas pagrindžiančius įrodymus.
- Dėl didelio skundų skaičiaus jų nagrinėjimas užtrunka, todėl VDAI orientuoja veiklą į prioritetus (paremtus galinčia kilti rizika asmens teisėms ir teisėtiems interesams ir kt.).

Nuo 2025-01-01 VDAI visus priimtus skelbimus skelbia viešai adresu
<https://vdai.lrv.lt/lt/sprendimai/2025/>

VALSTYBINĖ
DUOMENŲ
APSAUGOS
INSPEKCIJA

Ačiū už dėmesį